



Crna Gora  
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA  
DRI broj: 40116/19-042-674/20  
Podgorica, 16. jul 2019. godine

**I Z V J E Š T A J**

**O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG  
FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA  
POKRETA ZA PROMJENE  
ZA 2018. GODINU**

**(konačni izvještaj)**

Podgorica, jul 2019. godine

## SADRŽAJ

I	MIŠLJENJE I PREPORUKE .....	3
II	OPŠTI PODACI.....	8
1.	PRAVNI OSNOV .....	8
2.	OSNOVNI PODACI O SUBJEKTU REVIZIJE.....	8
3.	FINANSIRANJE PARTIJE .....	9
3.1.	FINANSIRANJE IZ BUDŽETSKIH SREDSTAVA.....	9
3.2.	FINANSIRANJE IZ OSTALIH IZVORA .....	9
4.	PREDMET REVIZIJE.....	9
5.	CILJ REVIZIJE .....	9
6.	VRSTA REVIZIJE .....	10
7.	METODOLOGIJA VRŠENJA REVIZIJE.....	10
III	UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE.....	11
8.1.	SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA .....	11
8.2.	AKTIVNOSTI PARTIJSKIH ORGANA.....	11
8.3.	FINANSIJSKI PLAN .....	11
8.4.	PROGRAM RADA .....	12
9.	POSLOVNE KNJIGE.....	12
10.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	13
10.1.	BILANS STANJA .....	13
10.1.1.	EVIDENTIRANJE I POPIS IMOVINE I OBAVEZA .....	13
10.1.2.	POTRAŽIVANJA .....	14
10.1.3.	NOVČANA SREDSTVA NA ŽIRO RAČUNIMA .....	15
10.1.4.	BLAGAJNIČKO POSLOVANJE.....	15
10.1.5.	OBAVEZE .....	17
10.2.	BILANS USPJEHA.....	18
10.2.1.	PRIHODI.....	18
10.2.2.	RASHODI.....	20
IV	REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE .....	27

## **I MIŠLJENJE I PREPORUKE**

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj br 40116/19-042-674/2 od 08.04.2019. godine od 26.04.2018. godine izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Pokreta za promjene za 2018. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovníkom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

### **Odgovornost rukovodstva subjekta revizije**

Rukovodstvo Partije je odgovorno za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

### **Odgovornost Državne revizorske institucije**

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Pokreta za promjene za 2018. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. P69/19 od 27.06.2019. godine) na Preliminarni izvještaj (br.04-166/19 od 17.06.2019. godine) nadležni Kolegijum u sastavu senator DRI Nikola Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i predsjednik Senata DRI dr Milan Dabović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 12.07.2019. godine usvojio je:

## **KONAČNI IZVJEŠTAJ**

### **o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Pokreta za promjene za 2018. godinu**

**Finansijskom revizijom** je utvrđeno da Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Pokreta za promjene za 2018. godinu nije u svim materijalno značajnim aspektima sastavljen i prezentovan u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja, jer su u Godišnjem finansijskom izvještaju iskazani troškovi u iznosu od 11.563,05€ koji nijesu adekvatno dokumentovani, kao i potraživanja iz Budžeta Crne Gore u iznosu od 33.605,46€ koja su evidentirana bez pravnog osnova, što predstavlja materijalno značajano grešku u odnosu na utvrđenu materijalnost, pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj Pokreta za promjene.

**Revizijom pravilnosti** utvrđeno je da subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (član 2, član 12, član 17 i član 18), Zakona o obligacionim odnosima član 639, Zakona o računovodstvu član 19, Zakon o sprečavanju nelegalnog poslovanja član 6, te u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **negativno mišljenje**.

#### **Na izražavanje negativnog mišljenja uticalo je sledeće:**

1. Subjekt revizije je u 2018. godini ostvario prihode u manjem iznosu za 88.569,44€ ili 21% od planiranih, a rashode u većem iznosu za 79.383,41€ ili 18% u odnosu na planirane. Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da subjekt revizije nije realno planirao prihode i rashode za 2018. godinu.
  - **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode i rashode a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem ili manjem iznosu od planiranih, da koriguje Finansijski plan u tekućoj godini.**
2. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije sa računa za redovno poslovanje isplatio troškove izborne kampanje u iznosu od 45.370,37€ što nije u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju na poseban žiro račun i sva plaćanja troškova izborne kampanje politički subjekat vrši sa tog računa.

Isplata troškova izborne kampanje sa redovnog računa je posledica nepoštovanja člana 13. Zakona jer se troškovi izbornih kampanja ostvaruju u većem iznosu od prikupljenih sredstava za finansiranje istih.

- **Subjekt revizije je dužan da troškove izborne kampanje plaća u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

3. U postupku revizije je utvrđeno da je shodno Odluci Predsjedništva Partije sa redovnog računa izvršen prenos sredstava u iznosu od 550,00€ na izborni račun otvoren za potrebe izborne kampanje u prijestonici Cetinje dana 15.01.2018. godine tj. nakon proglašenja konačnog izbornog rezultata što nije u skladu sa članom 2 i članom 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

- **Subjekt revizije treba da finansiranje troškova izbornih kampanja vrši u skladu sa odredbama članom 2 i člana 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

4. Revizijom je utvrđeno da je Partija sa računa za redovno poslovanje izvršila prenos sredstava na izborni račun koalicije Demokratskog fronta „Zdravo Berane“ u iznosu od 10.400,00€ što nije u skladu sa odredbama člana 12 stav 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je utvrđeno da za finansiranje političkog subjekta fizičko lice može da uplati najviše 2.000 eura, a pravno lice najviše 10.000 eura na godišnjem nivou.

- **Subjekt revizije je dužan da finansiranje političkog subjekta vrši u skladu sa odredbama člana 12 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

5. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije troškove u iznosu od 11.563,05€ nije dokumentovao a isti se odnose na troškove reklame i propagande u iznosu od 10.263,05€ i troškove ugovorenih naknada u iznosu od 1.300,00€.

- **Subjekt revizije je dužan da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.**

6. U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije nije poštovao blagajnički maksimum utvrđen Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja jer je u toku 2018. godine imao gotovinu u blagajnu veću od zakonom utvrđenog limita. (od 2.000€)

- **Subjekt revizije je dužan da blagajničko poslovanje u dijelu blagajničkog maksimuma uskladi sa Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja.**
7. Partija je u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja po osnovu datih avansa dobavljačima u iznosu od 53.903,35€ od kojih se iznos od 21.066,92€ odnosi na potraživanja za date avanse dobavljačima iz prethodnih godina, a iznos od 32.865,48€ odnosi se na potraživanja za date avanse u tekućoj godini. Avansno plaćanje u 2018. godini odnosi se na plaćanje dobavljačima na ime telefonskih usluga, usluga reklame i propagande, komunalnih usluga, reprezentacije, usluga javnih izvršitelja, advokatskih usluga i dr.
- **Preporučuje se subjektu revizije da zahtijeva povraćaj datog avansa od dobavljača ukoliko usluge nijesu izvršene ili roba isporučena ili da pribavi potrebnu dokumentaciju (fakture) od dobavljača i sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**
8. Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da isti nijesu ovjereni od strane nadležnog organa kako je to utvrđeno članom 639 Zakona o obligacionim odnosima.
- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa čl.639 st.1 Zakona o obligacionim odnosima**
9. Postupkom revizije je takođe utvrđeno i da, subjekt revizije, IOPPD obrasce, nije dostavljao nadležnom organu Poreske uprave, u predviđenim rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje pa se preporučuje subjektu revizije, da primjenjuje odredbe člana 5 Pravilnika kojim je predviđeno da
- **Subjekt revizije je shodno odredbama Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje dužan da sačinjava IOPPD obrasce i iste podnosi nadležnom poreskom organu do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.**
10. Subjekt revizije nije obezbijedio dokaze o radno – pravnom statusu za 8 (osam) lica angažovanih putem ugovora o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen na isplaćene naknade, budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica. Subjekt revizije je na isplaćene neto naknade obračunao i platio poreske obaveze (porez i prirez) na način kao da su sva angažovana lica u radnom odnosu.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**
11. Revizijom je utvrđeno da u Glavnoj knjizi subjekta revizije nije izvršeno precizno razdvajanje poslovnih transakcija koje se odnose na redovno poslovanja Partije i na izborne kampanje.
- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama izvrši razdvajanje transakcija koje se odnose na redovno poslovanje i na izborne kampanje u cilju preciznijeg i transparentnijeg izvještavanja.**

**Senator DRI  
Rukovodilac Kolegijuma  
Nikola N. Kovačević**

## **II OPŠTI PODACI**

### **1. Pravni osnov**

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl.list CG" br. 52/14, 76/15, 83/16 i 92/17);
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-369/18 od 12.12.2018. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije (br 40116/19-042-674/2 od 08.04.2019. godine).

Revizija konsolidovanog Godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene vršiće se u skladu sa:

- Poslovníkom Državne revizorske institucije („Sl. list CG“ br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG“ br. 07/15);
- Smjernicama o reviziji Godišnjih finansijskih izvještaja političkih subjekata;
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

### **2. Osnovni podaci o subjektu revizije**

Pokret za promjene u daljem tekstu (PzP) osnovan je 13.06.2006. godine kao politička partija (organizacija). Upisan je Registar političkih partija 08.08.2006. godine Rješenjem br. 02-3652/06. Skraćeni naziv političke Partije (organizacije) je PzP. Sjedište Pokreta za promjene je u Podgorici.

Organi Pokreta za promjene su: Skupština, Glavni odbor, Predsjedništvo, Predsjednik, Potpredsjednici, Nadzorni odbor, Sud časti i Direktor. Članovi svih organa se biraju na period od četiri godine. Skupština je najviše programsko, statutarно i izbornо tijelo partije. Partiju predstavlja i zastupa Predsjednik.

Skupština je najviše programsko, statutarно i izbornо tijelo partije, Glavni odbor je najviši organ upravljanja partije između dvije Skupštine, Predsjedništvo partije je političko-izvršni organ partije. Predsjednik/ca Partije je političko-izvršni organ Partije, rukovodi Predsjedništvom i brine o poštovanju i ostvarivanju strateških interesa Partije.

Nadzorni odbor Kontroliše prihode Partije i njihovu upotrebu; kontroliše upravljanje imovinom koja je vlasništvu Partije ili kojom Partija raspolaže po drugom osnovu; podnosi izvještaj o kontroli finansijskog poslovanja Glavnom



odboru Partije; podnosi izvještaj Skupštini Partije; donosi poslovnik o svom radu.

Direktor rukovodi Sekretarijatom Partije, nadzire njegov rad i obavlja finansijske poslove po ovlaštenju Predsjednika/ce Partije. Direktor je odgovoran za finansijsko poslovanje Partije.

### **3. Finansiranje partije**

Partija finansijska sredstva obezbjeđuje putem: članarine, dobrovoljnih priloga, prihoda od imovine, budžeta, legata i drugih izvora, u skladu sa zakonom. Iznos članarine utvrđuje Predsjedništvo Partije. Nadzorni odbor Partije vrši nadzor nad prikupljanjem i rasporedom finansijskih sredstava.

#### **3.1. Finansiranje iz budžetskih sredstava**

Za redovan rad Partije u 2018. godini iz budžeta su opredijeljena sredstva u iznosu od 352.512,00€ i to: (iz budžeta CG iznos od 268.902,00€, a iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 83.610,00€).

#### **3.2. Finansiranje iz ostalih izvora**

Osim budžetskih sredstava partija je u 2018. godini finansirana i iz ostalih izvora u ukupnom isnosu od 1.173,66€.

### **4. Predmet revizije**

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Pokreta za promjene za 2018. godinu i usklađenost poslovanja sa zakonskom regulativom.

### **5. Cilj revizije**

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja:

1. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i
2. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su indentifikovani kao kriterijumi i to:

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15,83/16 i 92/17);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);

- Zakon o budžetu Crne Gore za 2018. godinu („Sl.list Crne Gore", br.90/17, 17/18 i 55/18);
- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14, 04/18);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 04/11 i 22/17);
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/ 07...62/13, 08/15, 22/17);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG“ br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije,;
- Finansijski plan Partije za 2018. godinu;
- Program rada Partije za 2018. godinu.

## **6. Vrsta revizije**

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti Pokreta za promjene za 2018. godinu. Finansijska revizija podrazumijeva reviziju godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja, dok revizija pravilnosti podrazumijeva usklađenost poslovanja sa zakonskom i drugom regulativom.

## **7. Metodologija vršenja revizije**

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je indetifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istitnitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 5.212,62€ (1% od ukupnih rashoda Partije koji iznose 521.262,00€)

Za potrebe prikupljanja revizorskih dokaza državni revizori su se upoznali sa zakonskom i drugom regulativom, pribavljena je dokumentacija i informacije o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima.

Ispitana je dosljednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Revizijom su u cjelosti revidirani sljedeći segmenti: prihodi, stalna imovina, blagajničko poslovanje, depoziti na računima, ugovorene naknade, dok su potraživanja, neizmirene obaveze, zarade i ostali troškovi plaćeni preko žiro računa revidirani uzorkom od 80%.

### **III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE**

#### **8.1. Sistem unutrašnjih kontrola**

Partija je shodno Zakonu o finansiranju političkih subjekta Statutom utvrdila da Nadzorni odbor vrši unutrašnju kontrolu finansijskog poslovanja i imenovala odgovorno lice za materijalno finansijsko poslovanje, direktora Partije.

Partija osim Statuta donijela Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i Pravilnik o naknadi dnevnica za angažovanje u obavljanju partijskih aktivnosti i naknada po osnovu upotrebe sopstvenog vozila za potrebe Partije.

#### **8.2. Aktivnosti partijskih organa**

Partijski organi su u 2018. shodno svojim ovlašćenjima utvrđenim Statutom godini donijeli sljedeća unutrašnja akta:

Finansijski plan i Program rada za 2018. godinu, Odluku o izmjenanama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Sekretarijata Pokreta za promjene, Odluku o visini članarine za 2018. godinu, Odluku o podizanju novčanih sredstava za 2018. godinu, Odluku o popisu i formiranju Komisije za popis, Odluku o usvajanju Izvještaja o popisu i odluke o prenosu sredstava sa redovnog računa Partije radi finansiranja izbornih kampanja.

#### **8.3. Finansijski plan**

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Finansijski plan za 2018. godinu.

Shodno prezentiranom Planu prihodi Partije planirani su u iznosu od 442.254,84€ i to: iz budžeta Crne Gore iznos od 262.465,08€, iz budžeta lokalnih samouprava iznos od 80.789,76€ iz privatnih izvora – donacija u iznosu od 10.000,00€ i od prihoda po osnovu nenaplaćenih potraživanja od lokalnih samouprava u iznosu od 19.000,00€ i po osnovu kreditnog zaduženja u iznosu od 70.000,00€.

Rashodi su planirani u iznosu od 441.878,52€ i to za zarade iznos od 25.022,76€, poreze i doprinose na zarade iznos od 11.057,28€, ugovorene naknade iznos od 70.800,00€, poreze i prirez na ugovorene naknade iznos od 5.496,00€, nabavku goriva iznos od 50.400,00€, troškove službenih putovanja

u zemlji iznos od 21.600,00€, troškove službenih putovanja u inostranstvu iznos od 4.800,00€, stipendije iznos od 4.320,00€, troškove Call centra iznos od 3.600,00€, troškove energije i komunalnih usluga iznos od 5.520,00€, održavanja vozila iznos od 960,00€, troškove reklame i propagande iznos od 8.400,00€, troškove reprezentacije iznos od 18.000,00€, troškove za intelektualne usluge iznos od 18.000,00€, troškove zakupa iznos od 25.200,00€, ostale troškove iznos od 2.400,00€, troškove sponzorstva iznos od 36.000,00€, troškove amortizacije iznos od 36.000,00€ troškove donacija iznos od 8.000,00€, troškove fiksne i mobilne telefonije iznos od 19.200,00€, troškovi izbornih kampanja za predsjedničke Izbore iznos od 55.000,00€ i za lokalne izbore iznos od 30.000,00€.

Partija je u 2018. godini ostvarila prihode u iznosu od 353.686,40€ što je manje za 88.569,44€ u odnosu na planirane prihode, dok su rashodi ostvareni u iznosu od 521.261,93€ što je za 79.383,41€ više u odnosu na planirane rashode. Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da subjekt revizije nije realno planirao prihode i rashode za 2018. godine.

- **Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode i rashode a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem ili manjem iznosu od planiranih, da koriguje Finansijski plan u tekućoj godini.**

#### **8.4. Program rada**

Partija je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja donijela Program rada za 2018. godinu i istim predvidjela sljedeće aktivnosti: analize realizacije aktivnosti i izbornih rezultata, izrada godišnjih planova rada, edukacije i savjetovanja, stručne rasprave, treninge, jačanje infrastrukture Partije, pomoć opštinskim odborima, protesti, izborne i redovne aktivnosti, terenske i medijske kampanje i ostale aktivnosti.

#### **9. Poslovne knjige**

Politički subjekt shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužan je da vodi računovodstvenu evidenciju o prihodima i rashodima po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija.

Partija obezbjeđuje vođenje sljedećih poslovnih knjiga i to: dnevnik, glavnu knjigu i pomoćnu knjigu blagajne. Partija je poslovne knjige vodila po Kontnom planu za privredna društva, a računovodstvene evidencije zasnivala na obračunskoj osnovi.

U Glavnoj knjizi su obezbijedene evidencije imovine (stalne i obrtne), kapitala, obaveza, potraživanja, prihoda i rashoda.

Knjigovodstvene poslove za potrebe Partije, u revidiranom periodu, obavljala je ovlašćena agencija shodno zaključenom ugovoru iz 2016. godine.

## **10. Finansijski izvještaji**

Partija shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja završni račun i godišnji konsolidovani finansijski izvještaj podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće za prethodnu godinu.

Subjekt revizije je Godišnji finansijski izvještaj za 2018. godinu dostavio DRI u zakonskom roku i na propisanim obrascima i to:

- Bilans stanja - na Obrascu BS;
- Bilans uspjeha - na obrascu BU;
- Iskaz o novčanim tokovima - na obrascu INT;
- Iskaz o promjenama na kapitalu – na obrascu IPK;
- Statistički Aneks.

Partija je takođe dostavila Godišnji izvještaj o prihodima, imovini i rashodima kao i Izvještaj o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava iz javnih i privatnih izvora za izbornu kampanju- lokalni izbori u Rožajama.

### **10.1. Bilans stanja**

U Aktivi Bilansa stanja iskazana je stalna imovina (oprema) u iznosu od 48.842,00€, obrtna imovina koju čine (potraživanja i gotovina i gotovinski ekvivalenti) u iznosu od 200.848,00€ a u Pasivi iskazan je stalni kapital koji čini neraspoređena dobit umanjena za gubitak tekuće i ranijih godine u iznosu od 2,567,00€, kratkoročne obaveze u iznosu od 183.656,00€ i dugoročne obaveze u iznosu od 63.467,00€.

#### **10.1.1. Evidentiranje i popis imovine i obaveza**

Revizijom je utvrđeno da Partija obezbjeđuje evidenciju imovine u okviru Glavne knjige, kao i analitičku evidenciju iste. Komisija za popis, imenovana Odlukom br. P 789/18 od 10.12.2018. godine, izvršila je popis imovine (stalne imovine) i sačinila Izvještaj o popisu koji je usvojen od strane nadležnog organa Partije. U postupku revizije nije prezentiran dokaz da je subjekt revizije izvršio popis gotovine u blagajni i na žiro računima, kao ni popis potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, a na što su ga obavezivale odredbe Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje na Preliminarni izvještaj dostavio Izvještaj o popisu potraživanja, obaveza i gotovine na računima i u blagajni sa stanjem na dan 31.12.2018. godine.

Shodno prezentiranim podacima u popisnim listama i Glavnoj knjizi stalna imovina Partije sa stanjem na dan 31.12.2018. godine po nabavnoj vrijednosti je iznosila 379.423,36€, otpisanoj vrijednosti 330.581,19€ i sadašnjoj

vrijednosti 48.842,17€. Stalnu imovinu Partije čini: kancelarijska oprema, računarska oprema, vozila i inventar.

Partija je u 2018. godini nabavila opremu (kancelarijsku i kompjutersku opremu i sitan inventar) u iznosu od 15.175,57€.

### **10.1.2. Potraživanja**

U poslovnim knjigama subjekta revizije iskazana su potraživanja sa stanjem na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 179.578,27€, i odnose se na potraživanja od lokalnih samouprava u iznosu od 90.275,41€, potraživanja iz Državnog trezora CG u iznosu od 33.605,40€, potraživanja za date avanse u iznosu od 53.903,35€, unaprijed plaćene troškove zakupa u iznosu od 1.680,00€ i ostala potraživanja za više plaćeni porez na dobit u iznosu od 114,05€.

Potraživanja od Budžeta CG u iznosu od 33.605,46€ evidentirana su u 2014. godini po osnovu procjene PzP-a da partijama treba opredijeliti dodatna sredstva po osnovu ostvarenja Budžeta CG u većem iznosu od planiranog. Kako Partija po ovom osnovu nije ostvarila pravo na navedena budžetska sredstva DRI je u Izvještaju o reviziji za 2016 i 2017. godinu dala preporuku da se navedena potraživanja isknjiže iz poslovnih knjiga jer su evidentirana na osnovu procjene bez adekvatne dokumentacije, što subjekt revizije nije ni u 2018. godini ispoštovao. Subjekt revizije je uz Izjašnjenje dostavio dokaz (odluku i knjigovodstvenu karticu) da je u 2019. godini izvršio isknjižavanje navedenih potraživanja.

Potraživanja od lokalnih samouprava iskazane u iznosu od 90.275,41€ odnose se na: potraživanja od Glavnog Grada Podgorica u iznosu od 58.329,35€, prijestonice Cetinje u iznosu od 16.620,87€, opštine Bijelo Polje u iznosu od 11.696,98€, opštine Berane u iznosu od 798,21€, opštine Herceg Novi u iznosu od 1.894,00€ i opštine Mojkovac u iznosu od 936,00€.

Državna revizorska institucija je u Izvještaju za 2017. godinu dala preporuku da se izvrši usaglašavanje sa Glavnim gradom Podgorica i Prijesticom Cetinje i da se shodno izvršenom usaglašavanju izvrše eventualna korektivna knjiženja u poslovnim knjigama što subjekt nije ni u 2018. godini uradio.

Subjekt revizije je uz izjašnjenje na Preliminarni izvještaj obrazložio da nije mogo postupiti po datoj preporuci DRI, jer je u toku sudski spor vezano za potraživanja od Glavnog grada i Prijesticone Cetinje (dokaz tužbe)

Partija je u poslovnim knjigama evidentirala potraživanja po osnovu datih avansa dobavljačima u iznosu od 53.903,35€ od kojih se iznos od 21.066,92€ odnosi na potraživanja za date avanse dobavljačima iz prethodnih godina, a iznos od 32.865,48€ odnosi se na potraživanja za date avanse u tekućoj godini. Avansno plaćanje u 2018. godini odnosi se na plaćanje dobavljačima na ime usluga fiksne i mobilne telefonije, usluga reklame i propagande, komunalnih usluga, reprezentacije, usluga javnih izvršitelja, advokatskih usluga i dr.



- **Preporučuje se subjektu revizije da zahtijeva povraćaj datog avansa od dobavljača ukoliko usluge nijesu izvršene ili roba isporučena, ili da pribavi potrebnu dokumentaciju (fakture) od dobavljača i sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

Aktivna vremenska razgraničenja u iznosu od 1.680,00€ su evidentirana po osnovu unaprijed plaćenih troškova zakupa poslovnih prostora u Baru shodo Ugovoru o zakupu, dok je iznos od 114,00€ evidentiran po osnovu potraživanja za više plaćene poreze na dobit.

### **10.1.3. Novčana sredstva na žiro računima**

Depoziti na računima kod poslovnih banaka Partije na dan 01.01.2018. godine iznosili su 38.612,30€, a na dan 31.12.2018. godine 18.820,00€. Revizijom je utvrđeno da stanje depozita na računima evidentirano u poslovnim knjigama Partije odgovara stanju iskazanom u izvještajima o kretanju sredstava na žiro računima poslovnih banaka (bančini izvodi) na pomenute datume osim iznosa od 60,00€ koji je evidentiran kao saldo na prelaznom računu.

Partija je osim računa za redovno poslovanje u 2018. godini imala otvoren žiro račun za potrebe izborne kampanje za lokalne izbore u opštini Rožaje kao i račun koji je otvoren u 2017. godini za finansiranje izborne kampanje u prijestonici Cetinje. Uvidom u bančine izvode utvrđeno je da su za finansiranje izborne kampanje u Rožajama uplaćena sredstva na izborni račun sa redovnog računa shodno odluci Predsjedništva Partije u iznosu od 2.050,00€.

U postupku revizije je utvrđeno da je shodno Odluci Predsjedništva Partije sa redovnog računa izvršen prenos sredstava u iznosu od 550,00€ na izborni račun otvoren za potrebe izborne kampanje u prijestonici Cetinje dana 15.01.2018. godine tj. nakon proglašenja konačnog izbornog rezultata što nije u skladu sa članom 2 i članom 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja. Partija je shodno članu 18 Zakona zatvorila posebni račun.

- **Subjekt revizije treba da finansiranje troškova izbornih kampanja vrši u skladu sa odredbama člana 2 i člana 17 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

### **10.1.4. Blagajničko poslovanje**

U postupku revizije je utvrđeno da Partija obezbjeđuje blagajničko poslovanje u okviru jedne blagajne. Uvidom u blagajničku dokumentaciju utvrđeno je da je gotovina na dan 01.01.2018. godine iznosila 2.613,79€ da je tokom 2018. godine za potrebe blagajne sa žiro računa podignuta gotovina u iznosu od 97.286,14€ i da su iz blagajne izvršene isplate u iznosu od 97.499,93€. Gotovina u blagajni na dan 31.12.2018. godine je iznosila 2.400,00€.

Iz blagajne su isplaćeni sljedeći troškovi: troškovi kancelarijskog i ostalog materijala u iznosu od 320,00€, troškovi ugovorenih naknada u iznosu od 15.600,00€, troškovi službenih putovanja u iznosu od 79.302,24€, troškovi, reprezentacije u iznosu od 712,59€, troškovi donacija u iznosu od 1.565,00€.

Tabelarni pregled isplaćenih troškova iz blagajne:

R/b	Vrsta troška	Iznos	% učešća
1	Troškovi kancelarijskog i potrošnog materijala	320,10	0,33%
2	Troškovi ugovorenih naknada	15.600,00	16,00%
3	Troškovi službenih putovanja	79.302,24	81,34%
4	Troškovi reprezentacije	712,59	0,73%
5	Troškovi donacija	1.565,00	1,61%
	<b>Ukupno</b>	<b>97.499,93</b>	<b>100,00%</b>

Najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju troškovi službenih putovanja sa 81,34% i troškovi neto naknada po ugovoru o djelu sa 16,00% i sl.

Gotovinski isplaćeni troškovi u iznosu od 320,10€ odnose se na troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 40,60€, troškove materijala za održavanje osnovnih sredstava u iznosu od 279,50€. Navedeni troškovi su dokumentovani fiskalnim računima osim iznosa od 23,60€.

Troškovi isplaćeni iz blagajne u iznosu od 15.600,00€ odnose se na isplatu neto naknada licima angažovanim za obavljanje poslova savjetnika u poslaničkom klubu i poslova kreiranja i ažuriranja baze podataka (mjesečna naknada je iznosila od 650,00€, a period angažovanja dvanaest mjeseci). Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani osim iznosa od 1.300,00€ za koji nije prezentiran dokaz o preuzimanju gotovine.

Gotovinski isplaćeni troškovi za službena putovanja u iznosu od 79.302,24€ odnose se na troškove dnevnica za službena putovanja u iznosu od 14.226,87€, troškovi naknada upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 63.387,15€, troškovi smještaja i ishrane na službenom putu u iznosu od 1.108,22€ i naknade opunomoćenim predstavnicima u iznosu od 580,00€.

Isplata dnevnica vršena je shodno putnim nalogima Predsjedniku Partije, direktoru Partije, članovima Glavnog odbora, predsjednicima i članovima opštinskih odbora i članovima Mreže mladih po osnovu rada na terenu, obilaska odbora, stranačkih aktivnosti i sastanaka partijskih organa. Uvidom u putne naloge utvrđeno je da je jedan broj putnih naloga isto lice potpisalo kao nalogodavac i kao podnosilac naloga. Takođe je utvrđeno da nijesu sačinjavani Izvještaji sa službenog puta kako je to predviđeno važećom Uredbom.

- **Preporučuje se subjektu revizije da putne naloge ne potpisuje isto lice u ulozi nalogodavca i podnosioca putnog naloga.**



Gotovinski iz blagajne isplaćeni su troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 63.387,15€. Isplata troškova je izvršena shodno putnim nalozima i isti su dodatno dokumentovani fiskalnim računima.

Troškovi isplaćeni iz blagajne u iznosu od 1.108,22€ odnose se na troškove smještaja i ishrane na službenom putu. Dio navedenih troškova u iznosu od 693,43€ nije dokumentovano.

Troškovi u iznosu od 580,00€ su isplaćeni na ime naknada dnevnica opunomoćenih predstavnika za lokalne izbore u Rožajama. Isplata je izvršena iz blagajne za redovno poslovanje za 29 lica u iznosima od po 20,00€. Navedeni troškovi su dokumentovani spiskovima opunomoćenih predstavnika i dokazima o preuzimanju gotovine ali nije prezentirana Odluka nadležnog organa Partije.

Troškovi reprezentacije su gotovinski isplaćeni u iznosu od 712,59€, a odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i nabavku potrošne robe u maloprodajnim objektima za reprezentativne svrhe. Dio navedenih troškovi u iznosu od 293,29€ nije dokumentovan fiskalnim računima.

Gotovinski iz blagajne izvršena je isplata fizičkim licima po osnovu refundacije troškova sudskog postupka u sporu sa Elektroprivredom CG u iznosu od 1.565,00€. Revizijom je utvrđeno da su troškovi pravdani zahtjevima za refundaciju, rješenjima o izvršenju, sudskim presudama, kao i da su podnosioci zahtjeva dostavljali dokaze da im je izvršena prinudna naplata troškova postupka. Isplata iz blagajne na ime refundacije troškova građanima izvršena je za 2 lica u iznosima od po 352,00€ do 1.213,00€.

U postupku revizije je utvrđeno da subjekt revizije nije poštovao blagajnički maksimum utvrđen Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja jer je u toku 2018. godine 254 dana imao gotovinu u blagajnu veću od zakonom utvrđenog limita. (od 2.000€).

- **Subjekt revizije je dužan da blagajničko poslovanje u dijelu blagajničkog maksimuma uskladi sa Zakonom o sprječavanju nelegalnog poslovanja.**

Od ukupno iskazanih troškova (521.261,93€) subjekt revizije je gotovinski isplatio troškove u iznosu od 97.499,93€, što predstavlja 18,70% ukupnih troškova.

- **Preporučuje se subjektu revizije da smanji gotovinske isplate i da plaćanje vrši preko žiro računa.**

#### **10.1.5. Obaveze**

Shodno prezentiranim podacima u Glavnoj knjizi obaveze Partije sa stanjem na dan 31.12.2018. godine iznosile su 175.283,93€ i iste se odnose na: obaveze po dugoročnom kreditu u iznosu od 63.466,86€, obaveze prema dobavljačima u

iznosu od 103.740,49€, obaveze za poreze i doprinose u iznosu od 7.198,58€ obaveze po osnovu ugovorenih naknada u iznosu od 878,00€.

Obaveze po dugoročnom kreditu evidentirane su u poslovnim knjigama PzP-a shodno Ugovoru o kreditu, br.800-1379/2 od 07.05.2018. godine I Ugovoru o cesiji br.800-13797/7 od 07.05.2018. godine. Nova srpska demokratija je podigla kredit za potrebe izborne kampanje kao jedna od članica Koalicije. Shodno Sporazumu o koalicionoj saradnji i zajedničkoj listi dio obaveza po kreditu preuzeo je Pokret za promjene.

Obaveze prema dobavljačima evidentirane u iznosu od 103.740,49€ najvećim dijelom se odnose na obaveze po osnovu troškova organizacije predizbornih skupova i troškova reklame i propaganda, koji su pripali Pokretu za promjene shodno Protokolu o izmirivanju zajedničkih obaveza konstituenata Demokratskog Fronta (Nove srpske demokratije, Pokreta za promjene i Demokratske narodne partije), po osnovu troškova ptt usluga, troškova reprezentacije, troškova zakupa sala i parking mjesta, troškova održavanja osnovnih sredstva i sl.

Osim obaveza u poslovnim knjigama Partije iskazana su pasivna vremenska razgraničenja u iznosu od 71.796,70€ I to: po osnovu odloženih prihoda u iznosu od 1.813,83€, po osnovu spornih potraživanja od Glavnog Grada za koja je Partija podnijela tužbu (br P200/16 od 02.01.2016. godine) u iznosu od 58.324,51€ i po osnovu odloženih poreskih obaveza odnosno, razlike između iznosa amortizacije po računovodstvenim propisima i amortizacije po poreskim propisima u iznosu od 11.658,36€, koji se u skladu sa MRS-12 iskazuju kao odložene poreske obaveze.

## **10.2. Bilans uspjeha**

U Bilansu uspjeha iskazani su prihodi u iznosu od 353.686,00€, rashodi u iznosu 521.262,00€ i finansijski rezultat (gubitak) u iznosu od 167.576,00€.

### **10.2.1. Prihodi**

Partija je u 2018. godini u poslovnim knjigama iskazala ukupne prihode u iznosu od 353.686,00€, a odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu 268.902,00€, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu 83.610,00€) i ostale prihode u iznosu od 1.173,66€. Prihodi su ostvareni u manjem iznosu za 54.325,38€ ili (13,31%) u odnosu na prethodnu godinu.

Uporedni pregled i ostvarenih prihoda u 2017 i 2018. godini.

R/b	Vrsta prihoda	Iznos 2017	% ucesca	Iznos 2018	% ucesca	Povecanje/smanjenje prihoda u odnosu na prethodnu godinu	%povecanja/smanjenja prihoda u odnosu na prethodnu godinu
1	Prihodi iz Budžeta Crne Gore	262.956,31	64,45%	268.902,16	76,03%	5.945,85	2,26%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	112.037,54	27,46%	83.609,58	23,64%	-28.427,96	-25,37%
3	Prihodi od priloga	29.880,00	7,32%	0,00	0,00%	-29.880,00	-100,00%
4	Ostali prihodi	3.136,93	0,77%	1.173,66	0,33%	-1.963,27	-62,59%
	<b>UKUPNO</b>	<b>408.010,78</b>	<b>100,00%</b>	<b>353.685,40</b>	<b>100,00%</b>	<b>-54.325,38</b>	<b>-13,31%</b>

Na osnovu prezentiranih podataka konstatuje se da najveće učešće u ukupnim prihodima imaju prihodi ostvareni iz budžeta CG sa 76,03%, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava sa 23,64% i ostali prihodi sa 0,32%.

### Prihodi iz budžeta CG

Partija je u poslovnim knjigama po osnovu uplata iz Budžeta CG iskazala prihode u iznosu od 268.902,16€. Uplate iz budžeta CG su izvršene po osnovu finansiranja redovnog rada Partije u iznosu od 244.854,36€ i finansiranja rada poslaničkog kluba u iznosu od 24.047,80€.

Sredstava za finansiranje rada u poslaničkom klubu opredijeljena su iz budžeta Skupštine Crne Gore shodno Odluci Administrativnog odbora Skupštine CG.

### Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Revizijom je utvrđeno da je Partija u poslovnim knjigama evidentirala prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 83.609,58€ i to od sledećih opština: Ulcinj u iznosu od 852,02€, Bijelo Polje u iznosu od 6.901,00€, Glavnog grada Podgorica u iznosu od 11.415,30€, Berane u iznosu od 4.279,06€, Bar u iznosu od 4.320,90€, Herceg Novi u iznosu od 8.494,00€, Pljevlja u iznosu od 3.089,90€, Kolašin u iznosu od 805,54€, Budva u iznosu od 18.502,32€, Kotor u iznosu od 10.727,64€, opštine Danilovgrad u iznosu od 4.784,71€, gradske opštine Golubovci u iznosu od 5.966,34€, Mojkovac u iznosu od 1.728,00€ i Žabljak u iznosu od 1.742,85€.

Navedeni prihodi su iskazani po osnovu izvršenih uplata od lokalnih samouprava i po osnovu nenaplaćenih potraživanja koja su potvrđena od strane opština, osim za opštine Kolašin i Mojkovac i odnose se na redovno poslovanje Partije.

### Ostali prihodi

Ostali prihodi evidentirani u Glavnoj knjizi subjekta revizije u iznosu od 1.173,60€ odnose se na: prihode od kamata u iznosu od 46,80€ i prihode po osnovu umanjnih obaveza u iznosu od 1.126,86€.

## Prihodi od članarina

Partija je Statutom utvrdila obavezu plaćanja članarine, ali je Glavni odbor donio Odluku kojom se članovi Partije oslobađaju plaćanja članarine, tako da Partija po ovom osnovu za 2018. godinu nije ostvarila prihode.

### 10.2.2. Rashodi

Partija je u poslovnim knjigama iskazala troškove u iznosu od 521.261,93€, a odnose se na: troškove održavanja osnovnih sredstava i troškove kancelarijskog materijala i u iznosu od 14.695,87€, troškove goriva i energije u iznosu od 69.400,90€, troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 42.990,14€, troškove ugovorenih naknada u iznosu od 78.784,16€, troškove službenih putovanja u iznosu od 16.655,19€, troškove organizacije skupova u iznosu od 60.877,00€, troškove prevoza i komunikacionih usluga u iznosu od 12.323,62€, troškove zakupa poslovnog prostora, troškove zakupa u iznosu od 27.360,40€, troškove reklame i propagande u iznosu od 60.994,27€, troškove amortizacije u iznosu od 43.960,76€, troškove neproizvodnih usluga (advokatske, računovodstvene, usluge prevodjenja, komunalne usluge i dr.) u iznosu od 20.584,68€, troškove reprezentacije u iznosu od 30.368,99€, troškove platnog prometa u iznosu od 1.675,34€, troškove članarina u iznosu od 1.760,00€, ostale troškove u iznosu od 2.842,00€ i troškove prinudne naplate, sponzorstva i uređenja poslovnog prostora u iznosu od 35.988,61€.

Uporedni tabelarni pregled ostvarenih rashoda u 2017 i 2018. godini.

R/B	Konto	naziv konta	Ukupni troškovi u 2017 godini	% učešća	Ukupni troškovi u 2018 godini	% učešća	Povećanje / smanjenje troškova u odnosu na prethodnu
1	512	Troškovi kancelarijskog materijala i održavanja osnovnih sredstava	8.366,55	1,93%	14.695,87	2,82%	6.329,32
2	513	Troškovi goriva i električne energije	59.949,71	13,82%	69.400,90	13,31%	9.451,19
3	520,521	Troškovi zarada i doprinosa na teret poslodavca	30.331,38	6,99%	42.990,14	8,25%	12.658,76
4	523	Troškovi naknada po ugovorima	75.813,83	17,48%	78.784,16	15,11%	2.970,33
5	529	Troškovi službenih putovanja	30.984,66	7,14%	16.655,19	3,20%	-14.329,47
6	530	Troškovi organizacije skupova	0,00	0,00%	60.877,00	11,68%	60.877,00
7	531	Troškovi prevoza i telefona	14.161,67	3,26%	12.323,62	2,36%	-1.838,05
8	533	Troškovi zakupina	23.120,88	5,33%	27.360,40	5,25%	4.239,52
9	535	Troškovi reklame i propagande	15.874,42	3,66%	60.994,27	11,70%	45.119,85
10	540	Troškovi amortizacije	66.146,48	15,25%	43.960,76	8,43%	-22.185,72
11	550	Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	60.150,70	13,87%	20.584,68	3,95%	-39.566,02
12	551	Troškovi reprezentacije	29.603,43	6,82%	30.368,99	5,83%	765,56
13	552	Troškovi osiguranja	175,21	0,04%	0,00	0,00%	-175,21
14	553	Troškovi platnog prometa	1.835,21	0,42%	1.675,34	0,32%	-159,87
15	554	Troškovi članarine	0,00	0,00%	1.760,00	0,34%	1.760,00
16	555	Drugi nematerijalni troškovi	2.329,98	0,54%	227,00	0,04%	-2.102,98
17	559	Troškovi sponzorstva i uređenja poslovnog prostora	14.920,01	3,44%	35.988,61	6,90%	21.068,60
18	575.579	Ostali rashodi	0,00	0,00%	2.615,00	0,50%	2.615,00
<b>UKUPNO</b>			<b>433.764,12</b>	<b>100,00%</b>	<b>521.261,93</b>	<b>100,00%</b>	<b>87.497,81</b>

Najveće učešće u ukupnim troškovima imaju troškovi ugovorenih naknada, sa 15,11%, troškovi goriva i energije sa 13,31%, troškovi reklame i propagande sa 11,70%, troškovi organizacije i kampanja sa 11,68%, i dr.

Od navedenih troškova na troškove za redovno poslovanje odnosi se iznos od 407.447,45€, a na troškove izbornih kampanja iznos od 113.814,48€.

Troškovi izborne kampanje u iznosu od 85.432,48€ iskazani su shodno Sporazumu o podjeli troškova (iz 2016 i 2017. godine) između konstituenata Demokratskog Fronta (Nove srpske demokratije, Pokreta za promjene i Demokratske narodne partije), dok se troškovi u iznosu od 28.382,00€ odnose na troškove izborne kampanje iz 2018. godine.

Revizijom je utvrđeno da u Glavnoj knjizi subjekta revizije nije izvršeno precizno razdvajanje poslovnih transakcija koje se odnose na redovno poslovanja Partije i na izborne kampanje.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama izvrši razdvajanje transakcija koje se odnose na redovno poslovanje i na izborne kampanje u cilju preciznijeg i transparentnijeg izvještavanja.**

#### **Troškovi kancelarijskog materijala i održavanja osnovnih sredstava (konto 512)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 14.695,87€ odnose se na troškove održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 9.418,70€, troškove adaptacije poslovnog prostora u iznos od 1.050,02€, troškove kancelarijskog materijala u iznosu od 4.227,15€. Od navedenih troškova uzorkom od 76% revidiran je iznos od 11.166,45€. Revizijom je utvrđeno da su revidirani troškovi adekvatno dokumentovani.

#### **Troškovi goriva i električne energije (konto 513)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 69.400,90€ odnose se na troškove električne energije u iznosu od 2.849,23€ i troškove goriva i upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 66.551,67€. Revizijom je utvrđeno da su troškovi goriva i upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe u iznosu od 63.387,15€ plaćeni gotovinski i pojašnjeni su u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

#### **Zapošljavanje**

Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji Partije sistematizovano je 14 radnih mjesta. U partiji je na kraju 2018. godine bilo 6 (šest) zaposlenih.

Radni odnos se zasniva ugovorom o radu, kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti zaposlenog i poslodavca.

Tokom 2018. godine dva lica su zasnovala radni odnos u Partiji na sistematizovanim radnim mjestima putem javnog oglašavanja. Uvidom u personalne dosjee novozaposlenih lica utvrđeno je da u personalnim dosijeima istih nijesu priloženi dokazi o poznavanju rada na računaru i poznavanju engleskog jezika koji su Pravilnikom predviđeni kao posebni uslovi.

- **Subjekt revizije treba da zaključuje ugovore o radu sa licima koja osim opštih ispunjavaju i posebne uslove predviđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.**

#### **Troškovi bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca (konto 520 i 521)**

Troškovi evidentirani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 42.990,14€ odnose se na: neto zarade u iznosu od 25.778,28€, poreze na zarade u iznosu od 3.511,08€, doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 9.111,21€, doprinose na teret poslodavca u iznosu od 4.062,93€ i prirez na porez u iznosu od 526,64€.

Pravni osnov isplate zarada zaposlenih utvrđen je ugovorima o radu koji su usklađeni sa opštim propisima o radu. Istim je utvrđena i visina neto zarade zaposlenih.

Postupkom revizije je takođe utvrđeno i da, subjekt revizije, IOPPD obrasce, nije dostavljao nadležnom organu Poreske uprave, u predviđenim rokovima utvrđenim članom 5 Pravilnika o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca Izvještaja o obračunatom i plaćenom porezu na dohodak fizičkih lica i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje pa se preporučuje subjektu revizije, da primjenjuje odredbe člana 5 Pravilnika kojim je predviđeno da:

- **Subjekt revizije je shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Pravilniku o obliku, sadržini, načinu popunjavanja i dostavljanja jedinstvenog obrasca i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje dužan da sačinjav IOPPD obrasce i iste podnosi nadležnom poreskom organu do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec.**

#### **Troškovi ugovorenih naknada (konto 523)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama subjekta revizije u iznosu od 78.784,16€, odnose se na troškove ugovorenih neto naknada u iznosu od 68.776,63€, poreske obaveze u iznosu od 9.633,14€ i ostale naknade u iznosu od 374,39€.

Revizijom je utvrđeno da je Partija ugovorima o djelu angažavala 34 izvršioca za obavljanje sledećih poslova: poslova održavanja facebook stranice, poslova pružanja usluga prevoda, usluge održavanja higijene, ažuriranja sajta, konsultanskih usluga, poslova kreiranja baze podataka, poslova savjetnika u



Poslaničkom klubu, poslova organizacije rada Call centra, poslova istraživanje javnog mnjenja, poslova obuke članova opštinskih odbora i sl. Neto naknade po ugovorima o dijelu su isplaćivane u iznosima od 100,00€ do 7.800,00€ u zavisnosti od perioda angažovanja (izvršioći angažovani na period od 1-12 mjeseci). Revizijom je utvrđeno da je isplaćena naknada fizičkim licima u iznosu od 630,00€ nije dokumentovana.

Dio navedenih troškova u iznosu od 15.600,00€ plaćeni su gotovinski iz Blagajne dok je preostali dio isplaćen preko žiro računa.

U postupku revizije nijesu prezentirani dokazi o radno – pravnom statusu za 8 (osam) lica angažovanih putem ugovora o djelu, pa se nije moglo utvrditi da li je obračun poreskih obaveza pravilno izvršen na isplaćene naknade, budući da se poreske obaveze ne obračunavaju na isti način za lica u radnom odnosu i nezaposlena lica. Subjekt revizije je na isplaćene neto naknade obračunao i platio poreske obaveze (porez i prirez) na način kao da su sva angažovana lica u radnom odnosu.

- **Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.**

Na osnovu dostavljenih podataka od strane Partije utvrđeno je da su 4 javna funkcionera ostvarila naknadu po osnovu angažovanja putem ugovora o djelu za obavljanje poslova u Partiji. Uvidom u imovinske kartone navedenih lica utvrđeno je da dva funkcionera nijesu prijavila prihode ostvarene po ovom osnovu Agenciji za sprečavanje korupcije a jedno lice je prijavilo prihode u manjem iznosu.

#### **Troškovi službenih putovanja (konto 529)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 16.655,19€, odnose se na troškove dnevnica u iznosu od 14.344,57€, troškove prevoza na službenom putu u iznosu od 813,59€, troškove smještaja i ishrane na službenom putu u iznosu od 917,03€ i troškove angažovanja opunomoćenih predstavnika (lokalni izbori u Rožajama) u iznosu od 580,00€. Dio navedenih troškova u iznosu od 15.986,78€ plaćen je gotovinski iz blagajne i detaljnije pojašnjen u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje, dok je iznos od 668,41€ plaćen preko žiro računa. Troškovi plaćeni preko žiro računa odnose se na troškove hotelskog smještaja u iznosu od 223,60€, troškove avio karata 399,80€ i isti su adekvatno dokumentovani.

#### **Troškovi organizacije skupova- izborne kampanje (konto 530)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 60.877,00€ odnose se na troškove izborne kampanje. Od navedenih troškova revidiran je iznos od 59.877,00€ ili 98,36%.

Revizijom je utvrđeno da se od revidiranih troškova iznos od 35.677,00€ odnosi na troškove izborne kampanje iz 2016. i 2017. godine koji su evidentirani po osnovu Sporazuma konstituenata koalicije Demokratski front, a iznos od 24.200,00€ odnosi se na troškove po osnovu prenosa sredstava na izborne račune koalicija čiji je konstituent bio Pokret za promjene. (Izbori iz 2018. godine).

Subjekt revizije je sa računa za redovno poslovanje isplatio troškove izborne kampanje u iznosu od 35.677,00€ što nije u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, kojim je propisano da sva sredstva namijenjena za finansiranje izborne kampanje uplaćuju se na poseban žiro račun i sva plaćanja troškova izborne kampanje politički subjekat vrši sa tog računa. Plaćanje troškova sa redovnog računa je posledica nepoštovanja člana 13. Zakona jer se troškovi izbornih kampanja ostvaruju u većem iznosu od prikupljenih sredstava za finansiranje istih.

- **Subjekt revizije je dužan da troškove izborne kampanje plaća u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

Takođe je utvrđeno da je Partija sa redovnog računa shodno Odluci Predsjedništva izvršila prenos sredstava na izborni račun "Demokratski front koalicija Zdravo Berane" u iznosu od 10.400,00€ što nije u skladu sa članom 12. stav 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja kojim je propisano da za finansiranje političkog subjekta fizičko lice može da uplati najviše 2.000,00€ a pravno lice najviše 10.000,00€.

- **Subjekt revizije je dužan da finansiranje političkog subjekta vrši u skladu sa članom 12 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.**

### **Troškovi zakupa (konto 533)**

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi u iznosu od 27.360,40€ odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u iznosu od 21.990,40€ i druge troškove zakupa u iznosu od 5.370,00€.

Revizijom je utvrđeno da su na ime zakupa poslovnih prostora za potrebe opštinskih odbora evidentirani troškovi u iznosu 21.990,40€ od kojih se na troškove neto naknada odnosi iznos od 21.075,00€ a na poreske obaveze iznos od 1.609,28€. Isplate zakupnina je vršena shodno ugovorima zaključenim sa fizičkim licima, mjesečne zakupnine su ugovorene u iznosu od 120,00€ do 400,00€.

Uvidom u prezentirane ugovore o zakupu poslovnih prostora utvrđeno je da isti nijesu ovjereni od strane nadležnog organa kako je to utvrđeno članom 639 Zakona o obligacionim odnosima.



- **Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa čl.639 st.1 Zakona o obligacionim odnosima.**

Drugi troškovi zakupnina u iznosu od 5.370,00€ odnose se na zakup parking prostora u iznosu od 3.952,80€, zakup opreme u iznosu od 60,50€ i zakup konferencijske sale u iznosu od 1.356,70€. Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani (ugovorom i fakturama dobavljača).

#### **Troškovi komunikacionih usluga i prevoza (konto 531)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 12.323,62 odnose se na troškove mobile telefonije u iznosu od 6.717,90€, troškove fiksne telefonije u iznosu od 4.208,65€ in a troškove usluga prevoza u zemlji u iznosu od 1.397,07€. Od navedenih troškova uzorkom od 72,84% revidiran je iznos od 8.976,74€. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača, i plaćeni su preko žiro računa.

#### **Troškovi reklame, propagande i štampe (konto 535)**

Troškovi iskazani su u iznosu od 60.994,27€, odnose se na troškove reklame i propagande u zemlji u iznosu od 57.914,22€ i na troškove reklamnog materijala u iznosu od 3.080,05€. Navedeni troškovi su uzorkom revidirani u iznosu od 57.886,68€ ili 94,91% ovih troškova.

Revizijom je utvrđeno da se od revidiranih troškova iznos od 50.908,24€ odnosi na troškove izborne kampanje iz 2016. i 2017. godine koji su shodno Sporazumu konstituenata koalicije Demokratski front dodijeljeni Pokretu za promjene, dok se iznos od 6.978,44€ odnosi na troškove redovnog poslovanja. Revizijom je utvrđeno da je subjekt revizije u 2018. godini sa računa za redovno poslovanje isplatio troškove izborne kampanje u iznosu od 9.693,37€ što nije u skladu sa članom 18 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.

Takođe je utvrđeno da dio revidiranih troškova u iznosu od 10.263,05€ nije dokumentovan fakturama dobavljača.

- **Subjekt revizije je dužan da sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom.**

#### **Troškovi amortizacije (konto 540)**

Troškovi iskazani u iznosu od 43.960,76€, odnose se na troškove obračunate amortizacije za 2018. godinu na kancelarijsku i računarsku opremu. Obračun amortizacije vršen je primjenom proporcionalne metode.

#### **Troškovi neproizvodnih usluga (konto 550)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 20.584,68€ odnose se na troškove advokatskih usluga u iznosu od 12.476,14€, troškove usluga

računovodstva u iznosu od 4.356,00€, troškove pretplate na časopise u iznosu od 1.061,00€, troškove usluga čišćenja u iznosu od 303,84€, troškove usluga prevođenja u iznosu od 1.411,48€ i na troškove komunalnih usluga u iznosu od 976,22€. Navedeni troškovi su revidirani u iznosu od 13.193,06€ ili 64,09%. Revizijom je utvrđeno da su revidirani troškovi adekvatno dokumentovani.

#### **Troškovi reprezentacije (konto 551)**

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Partije u iznosu od 30.368,99€ odnose se na troškove nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne potrebe i troškove ugostiteljskih usluga. Navedeni troškovi su revidirani u iznosu od 22.068,88€ ili 72,67%. Revidirani troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača.

#### **Troškovi platnog prometa (konto 553)**

Troškovi evidentirani u iznosu od 1.675,34€ odnose se na troškove bankarskih provizija.

#### **Troškovi članarine (konto 554)**

Troškovi evidentirani u Glavnoj knjizi u iznosu od 1.760,00€ odnose se na troškove članarine po osnovu članstva u Međunarodnoj organizaciji i isti su dokumentovani.

#### **Troškovi pomoći i sponzorstva (559)**

Troškovi pomoći sponzorstva evidentirani su u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 35.988,61€. Od navedenih troškova revidiran je iznos od 28.888,61€ ili 80,27%. Revizijom je utvrđeno da se od revidiranih troškova iznos od 14.447,44€ odnosi na troškove prinudne naplate, iznos od 13.625,00€ na troškove pomoći i sponzorstva i iznos od 816,17€ na troškove uređenja poslovnog prostora. Revizijom je utvrđeno da je na ime pomoći fizičkim licima isplaćen iznos od 5.585,00€, na ime sponzorstva pravnom licu iznos od 5.000,00€ a iznos od 3.040,00€ odnosi se na prenos sredstava drugom političkom subjektu shodno Odlukama Predsjedništva Partije.

Revizijom je utvrđeno da su pomoći i sponzorstva isplaćeni shodno zahtjevima i odlukama.

Troškovi prinudne naplate su dokumentovani bančnim izvodima uz koje nijesu priložena Rješenja o izvršenj

#### **Ostali troškovi (555, 575 i 579)**

Troškovi iskazani u Glavnoj knjizi Partije u iznosu od 2.842,00€ se odnose na troškove republičke administrativne takse u iznosu od 227,00€ i na troškove kazni za saobraćajni prestup u iznosu od 2.615,00€. Navedeni troškovi su adekvatno dokumentovani.

#### **IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE**

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja Pokreta za promjene za 2017. godinu DRI je utvrdila nepravilnosti i dala preporuke a odnose se na:

1. Da subjekt revizije zahtijeva povraćaj datih avansa od dobavljača ukoliko usluge nijesu izvršene ili roba isporučena ili da pribavi potrebnu dokumentaciju (fakture) od dobavljača i sprovede odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.
2. Da subjekt revizije putem konfirmacija vrši usaglašavanje obaveza sa dobavljačima i da pretplate na kraju finansijske godine evidentira na kontu aktivnih vremenskih razgraničenja, kako iste ne bi uticale na umanjeње salda stvarnih obaveza
3. Da subjekt revizije izvrši usaglašavanje potraživanja sa lokalnim samoupravama i da izvrši korektivna knjiženja evidentiranih potraživanja u slučaju utvrđenih razlika.
4. Finansiranje troškova izborne kampanje treba vršiti u skladu sa odredbama člana 2 stav 2 i člana 17 stav 1 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
5. Priloge od fizičkih lica subjekt revizije treba da prikuplja u skladu sa odredbama člana 12 stav 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja.
6. Subjekt revizije je dužan da ugovore o zakupu poslovnih prostora zaključuje u skladu sa čl.639 st.1 Zakona o obligacionim odnosima
7. Preporučuje se subjektu revizije da realnije planira prihode i rashode, a u slučaju ostvarivanja prihoda i rashoda u većem ili manjem iznosu od planiranih, da koriguje Finansijski plan u tekućoj godini.
8. Subjekt revizije je dužan da evidentiranje i isplatu svih troškova vrši na osnovu adekvatne i potpune dokumentacije shodno članu 19 Zakona o računovodstvu.
9. Subjekt revizije treba da sa izvršiocima za vršenje poslova koji spadaju u redovne partijske aktivnosti zaključuje ugovore o radu, a ne ugovore o djelu.
10. Subjekt revizije prilikom angažovanja izvršilaca po ugovoru o djelu treba da obezbijedi podatke o radno-pravnom statusu svih angažovanih lica u cilju pravilnog obračuna poreskih obaveza.
11. Subjekt revizije je dužan da usaglasi podatke u izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama.
12. Subjekt revizije je dužan da sva ulazna i izlazna akta zavede u djelovodni protokol u cilju obezbjedjivanja adekvatne validnosti istih.

Revizijom Godišnjeg Konsolidovanog finansijskog izvještaja Pokreta za promjene za 2018. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije **realizovao preporuke br.9 i br.11, da je djelimično realizovao preporuke br 2,3 i br.12 i nije realizovao preporuke broj 1, 4, 6, 7, 8, i 10, dok se realizacija preporuke broj 5 se nije mogla utvrditi** iz razloga, što subjekt revizije nije imao priloge od fizičkih i pravnih lica u 2018. Godini.

**vd načelnik u Sektoru IV**  
**Vesna Mihailović**

**Senator DRI**  
**Rukovodilac Kolegijuma**  
**Nikola N. Kovačević**